

Document	Archeologisch Advies
Plangebied	Veluweweg 5, Waarland, gemeente Schagen
Adviesnummer	23146
Opsteller(s)	C.M. Soonius & A.S. de Groot
Datum	29-09-2023

Advies	Vrijgeven Tekstvoorstel toelichting bestemmingsplan overnemen (incl. beleidskaart archeologie en cultuurhistorische elementenkaart)
Vervolgtraject	Geen.

Archeologisch Advies

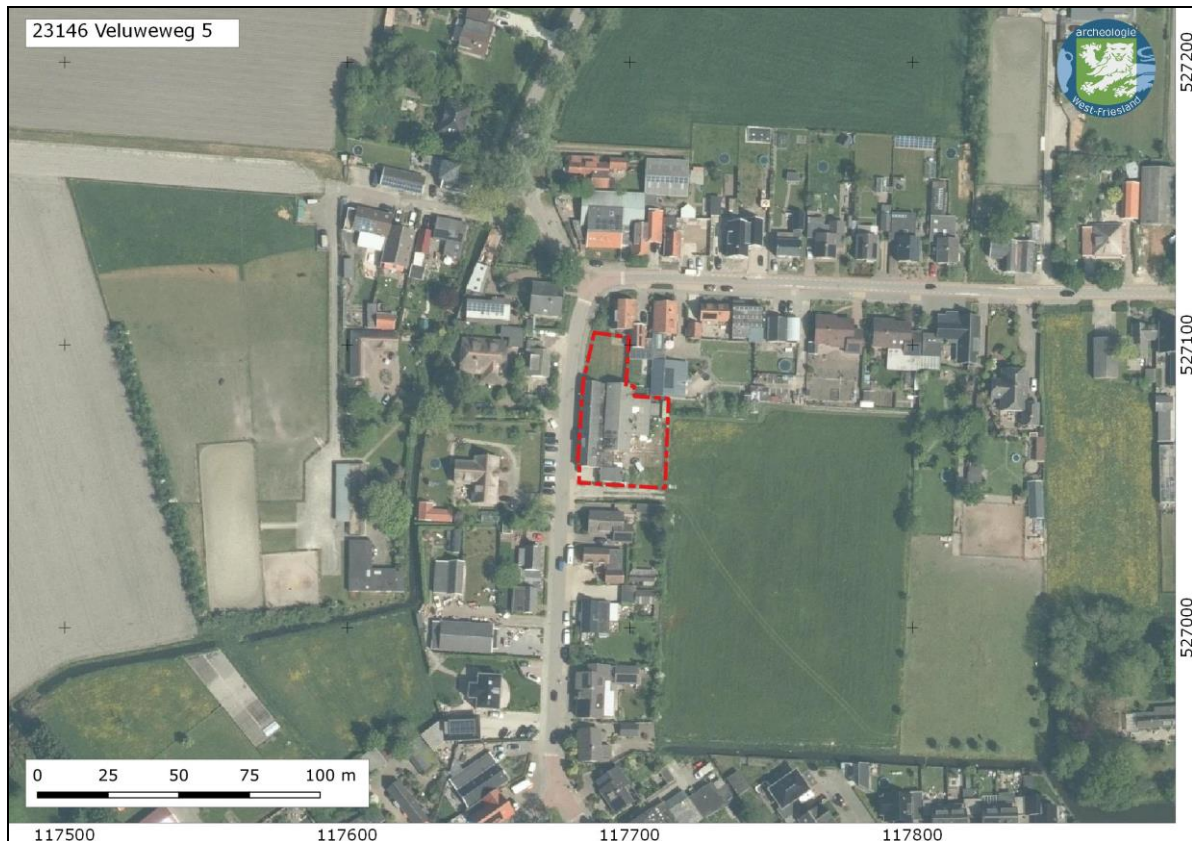
1. Inleiding

Op verzoek van de gemeente Schagen (contactpersoon: Sjoerd Bek) is gekeken naar het aspect archeologie en cultuurhistorie met betrekking tot ontwerp wijzigingsplan Veluweweg 5 in Waarland, gemeente Schagen.¹

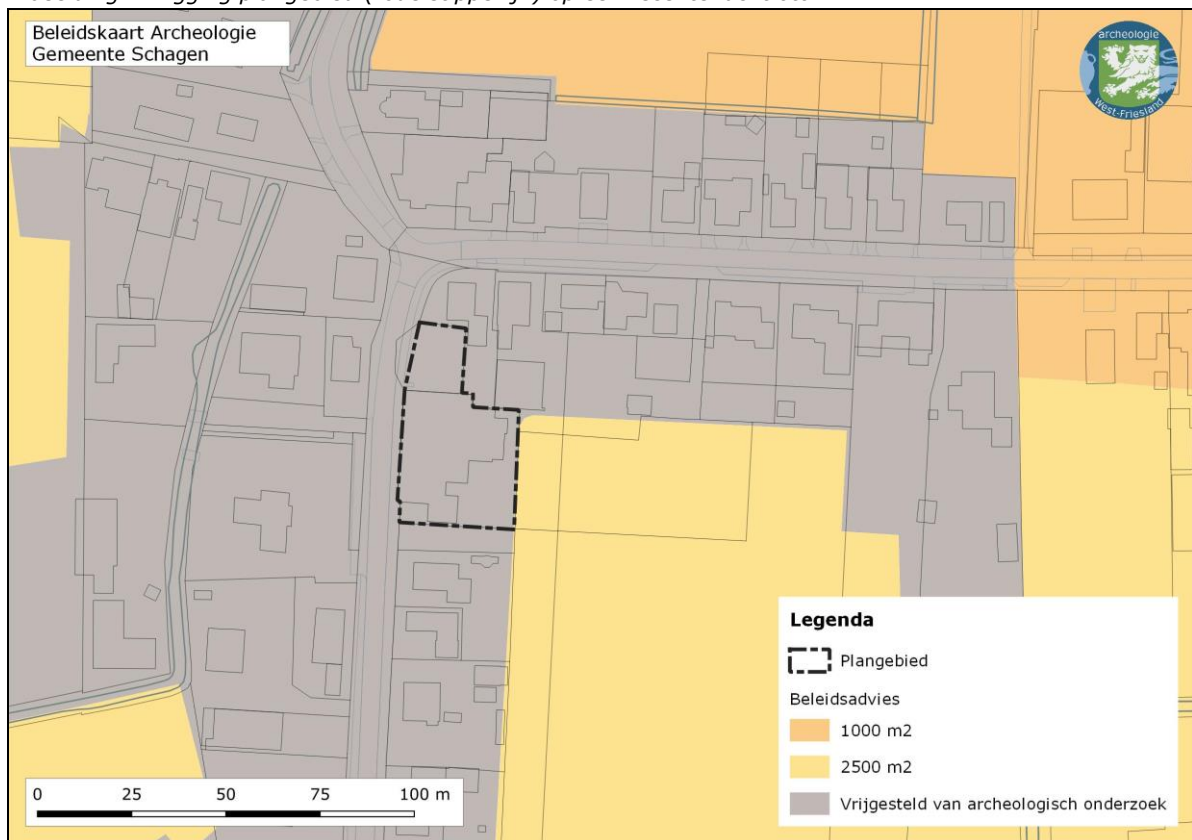
Het voornemen bestaat om ter plaatse van het voormalige café De Posthoorn in Waarland drie vrijstaande woningen te realiseren. Het betreft de locatie Veluweweg 5. In het geldende bestemmingsplan is voor de locatie een wijzigingsbevoegdheid opgenomen op basis waarvan de bestemming kan worden gewijzigd naar Woongebied.

In paragraaf 4.1 en 4.2 komt archeologie en cultuurhistorie ter sprake. Onderaan dit document wordt een tekstvoorstel gedaan voor deze paragrafen.

¹ DNS 2021.

Afbeelding 1. Ligging plangebied (rode stippellijn) op een recente luchtfoto.

Afbeelding 2. Ligging plangebied (zwarte stippellijn) op de beleidskaart archeologie

2. Bestemmingsplan & Beleidskaart archeologie

Het plangebied valt binnen het bestemmingsplan 'Waarland'(vastgesteld op 24-04-2013)² en heeft de enkelbestemming Centrum. Het aanwezige gebouw heeft de bouwaanduiding 'karakteristiek'.

Tevens geldt voor het plangebied de gebiedsaanduiding 'Wro-Zone-wijzigingsgebied 2'. Hierin staat aangegeven dat voor er tot wijziging wordt overgegaan archeologisch onderzoek dient plaats te vinden.

Archeologie West-Friesland heeft een update van de beleidskaart archeologie en een cultuurhistorische elementenkaart vervaardigd.³ Deze kaarten met toelichting zijn op 20 december 2022 vastgesteld door de gemeenteraad van Schagen.

De recente bebouwing van het dorp Waarland is hierop vrijgegeven met betrekking tot het aspect archeologie. Op de oude beleidskaart van de voormalige gemeente Harenkarspel gold een vrijstellingsgrens van 2.500 m². De ruilverkaveling en de aanwezige 20ste eeuwse bebouwing heeft het bodemarchief al aangetast.

3. Cultuurhistorische achtergrond

In 1248 brak bij een stormvloed het water uit de Zijpe door de Westfriese Omringdijk ten noorden van Sint Maarten. Een deel van het veen in West-Friesland, met daarop weilanden en huizen, werd hierbij weggeslagen en er ontstond een nieuw landschap met een binnensee bestaande uit de Schagerwaard, Bleekmeer, Woudmeer, Sloopgaard en de Schaapskuil. In 1250 wordt bij Sint Maarten een inlaagdijk opgeworpen tegen het water uit de Zijpe. Van het water binnen de gemeente Harenkarspel is tegenwoordig vrijwel niets terug te vinden, behalve in de poldernamen.

Op de cultuurhistorische elementenkaart (afb. 4) ligt ten westen van het plangebied nog een historische waterloop. Langs de wegen in de directe omgeving zijn waardevolle bomen aanwezig. Vanuit het oogpunt van cultuurhistorie is geen belemmering. Bebouwing langs de Veluweweg past in het bewoningspatroon dat vanaf het einde van de 19de eeuw is ontstaan.

Voor het bepalen van de aanwezigheid van bewoningsresten uit de Nieuwe Tijd kan gebruik worden gemaakt van historisch kaartmateriaal.

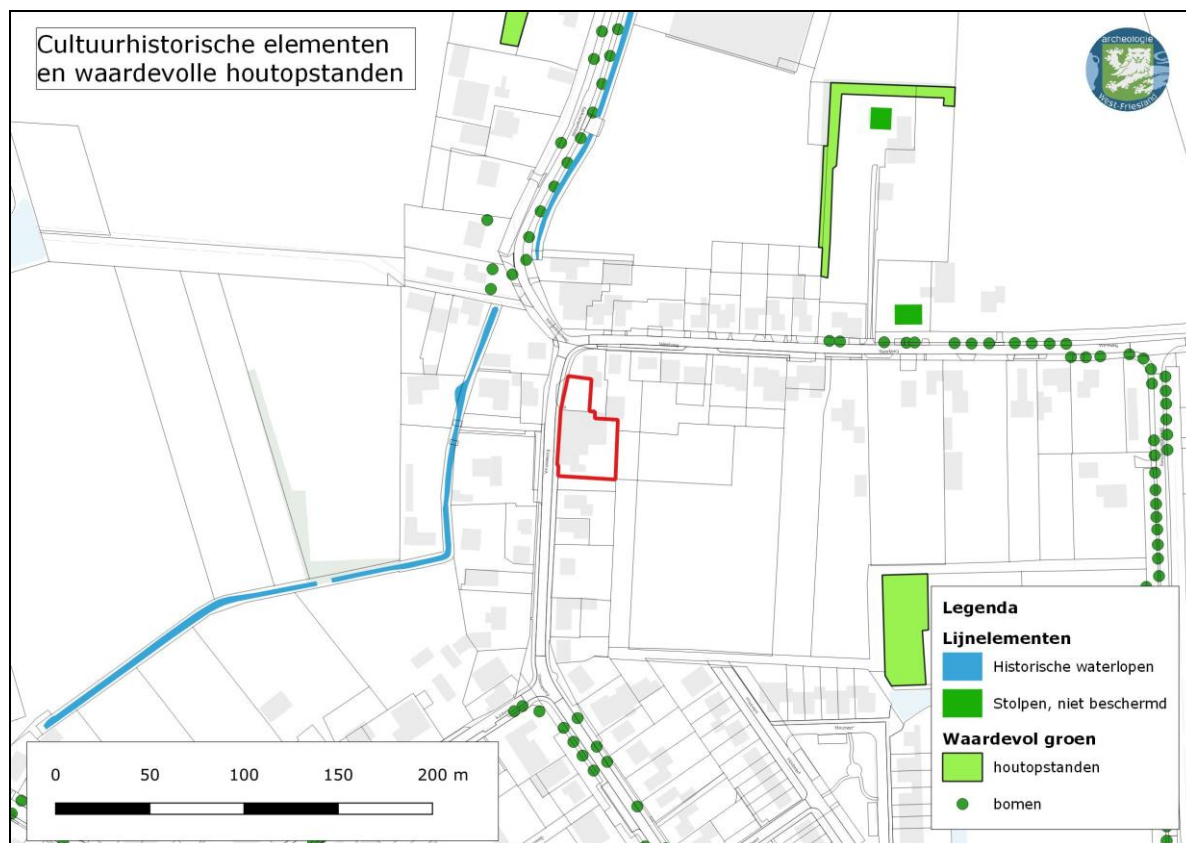
Het plangebied ligt midden in de Waarlandse of Waardpolder. Deze polder was tot ver in de 19de eeuw vrijwel onbewoond. Op de kadastrale minuut uit 1819 (afb. 4) zijn de percelen in bezit van Cornelis Jongejan (boer) en in gebruik als bouwland.

Aan het einde van de 19de eeuw worden enkele wegen aangelegd en ontstaat er bebouwing langs deze wegen. Op de topografische kaart van rond 1960 is het gehele plangebied bebouwd (afb. 5).

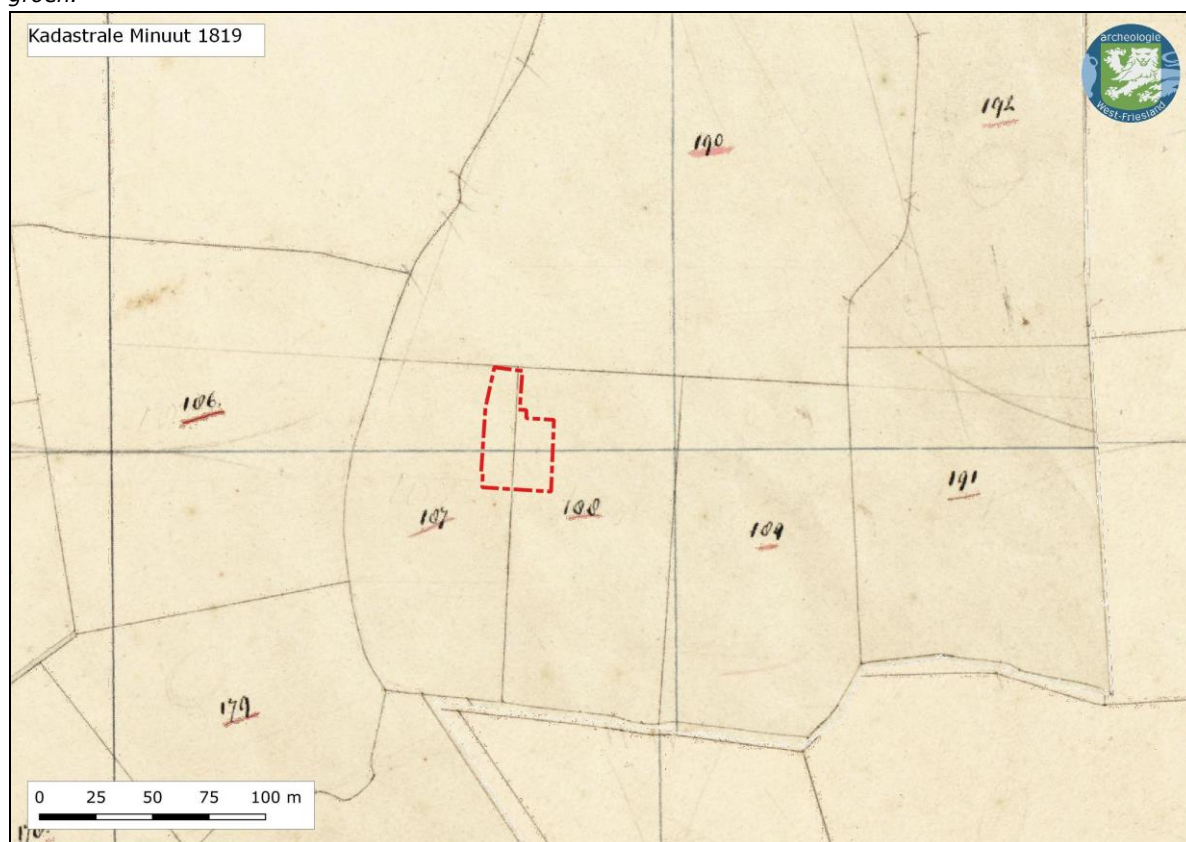
Voor vindplaatsen uit de Nieuwe tijd geldt een lage archeologische verwachting.

² NL.IMRO.0441.BPWLD2009-OH01

³ Soonius, de Groot & Schinning 2022.

Afbeelding 3. Ligging plangebied (rode lijn) ten opzichte van de cultuurhistorische elementen en waardevol groen.

Afbeelding 4. Ligging plangebied (rode stippellijn) op de kadastrale minuut uit 1819.

Afbeelding 5. Ligging plangebied (zwarte stippellijn) op een topografische kaart uit 1960 (bron: topotijdreis.nl).

4. Archeologische en geologische bronnen

Waarland ligt op de geomorfologische kaart in een vlakte van getijafzettingen (code 2M35).⁴ Dit is op de beleidskaart archeologie van de voormalige gemeente Harenkarspel vertaald naar de middelhoge verwachting voor vindplaatsen uit de prehistorie en Romeinse Tijd.

In Archis staan verschillende archeologisch onderzoeken geregistreerd uit de directe omgeving van het plangebied. De meeste betreffen bureauonderzoeken die geen nadere informatie leveren voor de te verwachten archeologische waarden.

Bij het vervaardigen van de update van de beleidskaart archeologie is de recente bebouwing van Waarland vrijgegeven met betrekking tot het aspect archeologie.

5. Conclusie en Advies

Voor het plangebied Veluweweg 5 in Waarland is een ontwerp wijzigingsplan opgesteld. Het plangebied ligt in de bewoningskern Waarland.

Op basis van de in 2022 vastgestelde beleidskaart archeologie geldt dat alle recente bebouwing binnen de bewoningskern Waarland is vrijgegeven.

Nader archeologische onderzoek in het kader van de Archeologische Monumentenzorg is niet noodzakelijk.

In het plangebied zijn geen cultuurhistorische elementen aanwezig.

Het is niet noodzakelijk een dubbelbestemming Waarde-Archeologie op te nemen.

⁴ Stiboka/RGD 1981.

6. Bronnen

Archis 3.0

DNS, 2021. Ontwerp Wijzigingsplan Veluweweg 5, Waarland. Projectnummer 1187 (15-12-2021)

Gemeente Schagen, 2013. Bestemmingsplan Waarland (vastgesteld 24-04-2013). NL.IMRO.0441.BPWLD2009-OH01 (www.ruimtelijkeplannen.nl).

Kadastrale Minuutplan 1819, Gemeente Haringcarpsel, sectie E, genaamd Waardland, eerste blad (beeldbank.cultureelerfgoed.nl).

Nyst, C.L., E.J. van Rooijen & J.M. van der Veen, 2010. *Beleidsnota Cultuurhistorie Gemeente Harenkarspel*. Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland, Haarlem.

Soonius, C.M., A.S. de Groot & F.C. Schinning, 2022. Toelichting Beleidskaart Archeologie en Cultuurhistorische Elementenkaart gemeente Schagen. *West-Friese Archeologische Notities* 68. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Westfries Archief

7. Tekstvoorbeeld paragraaf (afbeelding 2 en 3 uit dit document eveneens opnemen in wijzigingsplan)

4.1 Archeologie

Op grond van de Erfgoedwet is iedere gemeente verplicht aandacht te besteden aan de archeologie op haar grondgebied en dit te verwerken in bestemmingsplannen en andere ruimtelijke instrumenten.

In de voormalige gemeentelijke Beleidsnota Cultuurhistorie (2010) is beschreven hoe wordt omgegaan met (mogelijke) waardevolle archeologische en cultuurhistorische waarden binnen de gemeentegrenzen. De archeologische verwachtingswaarden in de gemeente zijn vertaald in de bestemmingsplannen.

In het bestemmingsplan is heeft het plangebied een gebiedsaanduiding 'Wro-Zone-wijzigingsgebied 2'. Hierin staat aangegeven dat voor er tot wijziging wordt overgegaan archeologisch onderzoek dient plaats te vinden.

Archeologie West-Friesland heeft een update van de beleidskaart archeologie en een cultuurhistorische elementenkaart vervaardigd. Deze kaarten met toelichting zijn op 20 december 2022 vastgesteld door de gemeenteraad van Schagen.

De recente bebouwing van het dorp Waarland is hierop vrijgegeven met betrekking tot het aspect archeologie. Op de oude beleidskaart van de voormalige gemeente Harenkarspel gold een vrijstellingsgrens van 2.500 m². De ruilverkaveling en de aanwezige 20ste eeuwse bebouwing heeft het bodemarchief al aangetast.

Betekenis voor het project

De uitgangspunten van het beleid zijn veranderd voor het plangebied aangezien de aanwezige bebouwing op de locatie eventueel aanwezige archeologische waarden heeft aangetast.

Hierbij geldt wel dat mocht er tijdens eventuele bouwwerkzaamheden toch onverhoopt archeologische resten aan het licht komen, er overeenkomstig de Erfgoedwet het bevoegde gezag hiervan onmiddellijk op de hoogte gesteld dient te worden. Vanuit het oogpunt van archeologie zijn dan ook geen belemmeringen voor de uitvoering van het plan.

Een dubbelbestemming Waarde-Archeologie is niet noodzakelijk.

4.2 Cultuurhistorie

Op grond van de Modernisering Monumentenwet (MoMo) dient in een bestemmingsplan of ruimtelijke onderbouwing een beschrijving te worden opgenomen van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden.

In december 2022 is een cultuurhistorische elementenkaart vastgesteld. Hierop zijn binnen het plangebied geen cultuurhistorische elementen zichtbaar.

Betekenis voor het project

In het plangebied zijn geen cultuurhistorische waarden aanwezig. Het gebouw heeft de aanduiding karakteristiek. Dit is niet opgenomen op de cultuurhistorische elementenkaart.

Het bouwplan leidt niet tot aantasting van cultuurhistorische waarden.